

QUELLEN UND LITERATUR ZU JANÁČEK'S JENŮFA

Das Verzeichnis umfaßt in alphabetischer Reihenfolge nur jene Arbeiten und Studien, die unmittelbar die Oper und ihre Vorläufer behandeln. Nicht aufgenommen wurden deshalb Gesamtdarstellungen und Monographien, die auch Kapitel über Jenůfa enthalten. Einen wesentlichen Teil der Literatur über Jenůfa bietet Ota Fric in seinem Aufsatz *Literatura o Leoši Janáčkově (Literatur über Leoš Janáček)* in der Publikation *Leoš Janáček. Obraz života a díla. Prameny, literatura, ikonografie a katalog výstavy*. Redigiert von Jan Racek, Brno 1948. Weitere Literatur über die Oper übernehme ich hier aus meiner Publikation *Janáčková Její pastorkyňa*, Praha 1954, und aus der Studie *Ke zrodu opery L. Janáčka Její Pastorkyňa I, (Zur Entstehung der Oper Jenůfa)*, *Sborník prací filosofické fakulty brněnské university F 9*, 1965. Außerdem bringe ich eigene neue Arbeiten aus der jüngsten Zeit bis zum J. 1971. Von Referaten und Kritiken werden hauptsächlich solche angeführt, die die Aufführung der Oper im Jahr 1904 besprechen.

- Balthasar, Vladimír: K premiéře Janáčkovy „Jenůfy“ v Novém Yorku, *Dalibor* XLI, 1925, 53.
- Branberger, Jan: Počátky moravské lidové opery, *Naše doba* XVI, 1909, 572.
- Branberger, Jan: Nové dráhy pro budoucí operu? *Čas* XVIII, č. 24, 24. ledna 1904 a č. 26, 26. ledna 1904.
- Brod, Max: Noch ein Wort zur Jenůfa, *Der Friede* I, 1918, 166.
- Calma, Marie: Z boje pro Janáčkovu Pastorkyňu, *Listy Hudební Matice* IV, 1924/25, 137.
- Calma, Marie: Z bojů o Pastorkyni, *Hudební věstník* XXXI, 1938, 109.
- Calma, Marie: Z bojů za Janáčkovu Pastorkyni, *Národní divadlo* XVIII, 1940/41, č. 9, 2.
- Cigler, Radovan: *Soupis zahraničních inscenací Janáčkových oper*, Moravské muzeum, Brno 1958.
- Dědeček, Pavel: Karel Kovařovic a Její pastorkyňa, v publikaci Jana Petra *Vzpomínáme Karla Kovařovice*, 1940, 91.
- Firkušný, Leoš: Z lidové hudby moravské k Její pastorkyni, *Unie českých hudebníků z povolání*, Praha 1938.
- Firkušný, Leoš: Poznámky k novému nastudování Její pastorkyně, *Národní divadlo* XVIII, 1940/41, č. 8, I.
- Firkušný, Leoš: Čtyřicetiletá Jenůfka, *Hudební věstník — Smetana* XXXVII, 1944, 22.
- Helfert, Vladimír: Něco o vzniku opery „Její pastorkyňa“, *Divadelní list v Brně* IX, 1933/34, 65.
- Helfert, Vladimír: Bolestný zdroj Janáčkovy Pastorkyně, *Magazin DP* 1934/35, 146.
- Charvát, Josef: Její Pastorkyňa, *Jeviště* I, 1904, 15, 76, 103.
- Chvála, Emanuel: Janáčková Její pastorkyňa, *Moravská Orlice*, příloha k č. 21 z r. 1904 (otisk z *Národní politiky*).
- Janáček, Leoš: Úvod k Její pastorkyni, *Dalibor* XXIX, 1906/07, 49.
- Janáček, Leoš: Okolo Její pastorkyně, *Hudební revue* IX, 1916, 245.
- Jenůfa (Ihre Ziehtochter). Deutsche Übersetzung v. Max Brod. Für die

- Wiener Hofoper textlich eingerichtet v. H. Reichenberger. Wien 1918, UE. Mit dem Artikel Über Janáčeks Wortmelodie.
- Jeremiáš, Jaroslav: Ad vocem: Janáčkova Pastorkyňa a Smetana (Několik myšlenek neorganizovaného hudebníka v Praze), Praha 1916 (Otisk též v publikaci Bedřicha Bělohlávka: Jaroslav Jeremiáš, Praha 1935, 231).
- Kaprál, Václav: Vzpomínka na první provedení „Její pastorkyně“. Divadelní list v Brně VII, 1931/32, 197.
- Kašík, Hynek: Instrumentační vývoj L. Janáčka a retuše K. Kovařovice v opeře Její pastorkyňa (Disertační práce, Brno 1934, rkp.).
- Kašík, Hynek: Retuše Karla Kovařovice v Janáčkově opeře Její pastorkyňa, Unie českých hudebníků z povolání, Praha 1938.
- Kunc, Jan: Janáčkova Její pastorkyňa, Radikální listy XI, 13. února 1904.
- Kunc, Jan: Její pastorkyňa, I., Lidové noviny XIX, 31. ledna 1911, II., 9. února 1911.
- Kunc, Jan: Vzpomínky na premiéru „Její pastorkyně“, Divadelní list v Brně IX, 1933/34, 74. (Přetisk též v publikaci Janáčkovy opery na brněnské scéně, Brno 1958, v redakci V. Noska).
- Nejedlý, Zdeněk: L. Janáčka Její Pastorkyňa, Praha 1916 (otisk z časopisu Smetana VI, 1915/16, 117).
- Němeček, Jan: Opera Národního divadla v období Karla Kovařovice. I díl, 1900 až 1912. Praha 1968, Divadelní ústav – Český hudební fond.
- Nestěv, I.: Jejo padčerica Leoša Janáčka, Moskva 1960.
- Očadlík, Mirko: Vzpomínka na první provedení Janáčkovy Pastorkyně ve Vídni, Radiojournal XI, 1933, č. 1, 9.
- Otto, Werner: Jenůfa, ve sborníku Deutsche Staatsoper, Berlin 1956.
- Pala, František: Janáčkova Její pastorkyňa. Opera o třech jednáních. Rozbor. Praha–Brno 1938. Knihovna hudebních rozborů č. 9–10.
- Pala, František: Libreto Její pastorkyně, Národní divadlo XXVIII, 1952.
- Pala, František: L. Janáček a Národní divadlo, Hudební rozhledy VI, 1953, 882.
- Pala, František: Jevištní dílo Leoša Janáčka, Musikologie, sborník pro hudební vědu a kritiku 3, Praha–Brno 1955, 93.
- Procházka, Jaroslav: ... a přece věřím. Třicet let Janáčkovy Její Pastorkyně v Národním divadle v Praze. Uspořádal J. Procházka. Praha 1946.
- Procházka, Jaroslav: Libreto opery Její pastorkyňa. Podle Helfertova vydání klavírního výtahu k tisku připravili Marta Krammerová a Jar. Procházka, Praha 1953.
- Procházka, Jaroslav: Její pastorkyňa, Sborník k 25. výročí skladatelovy smrti. Praha 1953.
- Procházka, Jaroslav: Její pastorkyňa, opera Janáčkova národopisného desetiletí, Vlastivědný věstník moravský V, 1953, č. 3, 83.
- Průša, Antonín: Hudební drama na nových základech. L. Janáček: Její pastorkyňa, Neděle I, 1904, č. 6, 70, č. 7, 82.
- Racek, Jan: L. Janáček, ve sborníku České umění dramatické sv. 2. Zpěvohra. Praha 1941, 204.
- Racek, Jan, Rektorys, Artuš: Korespondence L. Janáčka s Marií Calmou a MUDr. Františkem Veselým, Praha 1951, Janáčkův archiv, sv. 8.
- Rektorys, Artuš: Korespondence L. Janáčka s K. Kovařovicem a Ředitelstvím Národního divadla v Praze, Praha 1950, Janáčkův archiv, sv. 7.
- Rektorys, Artuš: Korespondence L. Janáčka s Gabrielou Horvátovou, Praha 1950, Janáčkův archiv, sv. 6. Redaktor Jan Racek.
- Saska, Ferdinand: O první repríze Její pastorkyně, Brněnské noviny, 3. února 1904.
- Sázavský, Karel: Janáčkova Její pastorkyňa, Dalibor XXVI, 1904, 51.
- Straková, Theodora: Leoš Janáček na světových jevištích, Moravské muzeum, Brno 1958, (též německy).
- Štědroň, Bohumír: K Janáčkově Pastorkyni, Divadelní list v Brně, XVI, 1940/41, 203. Též Národní divadlo XVIII, 1940/41, č. 8, 1.
- Štědroň, Bohumír: Neznámé dopisy kolem Pastorkyně, Svět, Zlín, 13. 9. 1944, č. 37.
- Štědroň, Bohumír: L. Janáček o Pastorkyni, Program, čtrnáctideník pro kulturní politiku a umění, I, č. 2, Brno, 18. října 1945.
- Štědroň, Bohumír: K Janáčkově Pastorkyni, Divadelní zápisník, Programový list Státního divadla v Ostravě 1952, č. 2, 9.

- Štědroň, Bohumír:** Janáčkův realismus. K uvedení Janáčkovy Její pastorkyně, Program Státního divadla v Brně VII, 1952, č. 5.
- Štědroň, Bohumír:** Lidové kořeny Její pastorkyně, Národní divadlo XXVIII, č. 8, prosinec 1952, 10. Slovensky v časopise Javisko, Bulletin Národného divadla v Bratislave 30. 3. 1955, přepracované vydání ve Slezském sborníku 61 — 1963, č. 2, 74.
- Štědroň, Bohumír:** Janáčková Její pastorkyňa padesátiletá, Program Státního divadla v Brně IX, 1954, č. 1.
- Štědroň, Bohumír:** Janáčková Její pastorkyňa, Praha 1954, Knihovna diváků a posluchačů.
- Štědroň, Bohumír:** Vídeňská Janáčkiána, Hudební rozhledy XVII, 1964, 275.
- Štědroň, Bohumír:** Ke genesi Janáčkových nápěvků mluvy, Hudební rozhledy XVIII, 1965, 678.
- Štědroň, Bohumír:** Zu Janáčeks Sprachmelodien, Aus Bericht über den Internationalen Musikwissenschaftlichen Kongress Leipzig 1966, Kassel 1970, 339.
- Štědroň, Bohumír:** Die Urfassung von Janáčeks Jenůfa, Österreichische Musikzeitschrift 22, 1967, č. 4, 206.
- Štědroň, Bohumír:** Die Entstehung von Janáčeks dritter Oper Jenůfa, in Report of the tenth congress Ljubljana 1967, Ljubljana 1970 (Bärenreiter), 241.
- Štědroň, Bohumír:** Die Ansprache L. Janáčeks anlässlich seiner Promotion zum Ehrendoktor der Masaryk-Universität in Brünn, in Sborník prací filosofické fakulty brněnské university 1969, H 4, 121.
- Štědroň, Bohumír:** Leoš Janáček kritikem brněnské opery v letech 1890—1892, in Otázky divadla a filmu I, 1970 (Red. A. Závodský), 207. Deutsch in L. Janáček-Gesellschaft Mitteilungsblatt, Zürich 1971 — No 3, 4.
- Štědroň, Bohumír:** Janáčková korespondence s Universal Edition v letech 1916—1918 týkající se Její pastorkyně, in Otázky divadla a filmu II, 1971, 249.
- Štědroň, Miloš:** Neznámý zlomek skici z 1. jednání Janáčkovy Její pastorkyně, in Opus musicum II, 1970, 293.
- Štěpán, Václav:** Její pastorkyňa, Hudební revue X, 1916/17, 28.
- Štěpán, Václav:** Německý překlad Její pastorkyně, Hudební revue XI, 1918, 67.
- Tuča p s k ý, Antonín:** Mužské sbory L. Janáčka a jejich interpretační tradice. Vydala Pedagogická fakulta v Ostravě ve Státním pedagogickém nakladatelství v Praze 1971.
- Tyrrell, John:** Janáček und der Mythos von den Sprechmotiven, in The musical Times, No 1530/vol. 111, August 1970, 793, deutsch in Leoš Janáček-Gesellschaft Mitteilungsblatt, Zürich 1971, No 2.
- Vetterl, Karel:** Janáčeks' creative relationship to folk music, in Colloquium L. Janáček et Musica europaea, Brno 1970, 235.
- Vogel, Jaroslav:** Její pastorkyňa. Rozbor a historie (ve sbírce Operní libreta I, 19).
- Vojtěch, Ivan:** Její pastorkyňa. Kritika gramofonové nahrávky v Supraphonu, Hudební rozhledy XXIV, 1971, 91.
- Vycpálek, Vratislav:** Její pastorkyňa, Česká hudba XXII, 1916, 10.
- Závodský, Artur:** Gabriela Preissová. Praha 1962.
- Zítek, Ota:** K německému provedení Janáčkovy Její pastorkyně, Hudební revue XI, 1918, 223.